

Byla C-722/23 [Rugu] ⁱ

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. lapkričio 28 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Cour de cassation (Belgija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. lapkričio 22 d.

Kasatorius:

AR

***Cour de Cassation de Belgique* (Belgijos kasacinis teismas)**

S p r e n d i m a s

<...>

AR, gimęs <...> (Rumunija) <...> d.,

gyvenantis <...>,

asmuo, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, kasatorius,

<...>

I. PROCESAS KASACINIAME TEISME

Kasacinis skundas pateiktas dėl 2023 m. spalio 30 d. *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) kaltinimo kolegijos priimto sprendimo.

<...>

ⁱ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

II. KASACINIO TEISMO SPRENDIMAS

- 1 2023 m. rugpjūčio 1 d. Rumunijos valdžios institucijos išdavė Europos arešto orderį dėl kasatoriaus, Rumunijos piliečio, kuris, apeliacinės instancijos teismo teigimu, gyvena Belgijoje, siekdamas įvykdyti ketverių metų laisvės atėmimo bausmę.

Teisėjų kolegija uždarame posėdyje atsisakė vykdyti šį Europos arešto orderį, remdamasi *Loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen* (2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymas dėl Europos arešto orderio) 4 straipsnio 5 dalyje numatytu pagrindu, kad dėl kalinimo sąlygų Rumunijoje kyla rizika, jog bus pažeistos kasatoriaus pagrindinės teisės, šiuo atveju – pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 3 straipsnį saugomos teisės.

Kaltinimo kolegija, gavusi prokuroro apeliacinį skundą, patvirtino šią nutartį, bet taip pat nusprendė, kad Europos arešto orderyje nurodyta ketverių metų laisvės atėmimo bausmė „galės būti vykdoma Belgijoje“ pagal 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo 6 straipsnio 4 dalį, nes rizika, kuriai siekiama užkirsti kelią 4 straipsnio 5 dalimi, yra susijusi su Rumunijoje paskirtos bausmės vykdymo būdu, o ne su procedūra, kurią taikant kasatorius buvo ten nuteistas, ar su pačiu apkaltinamuoju nuosprendžiu.

Tai susiję su skundžiamu sprendimu.

- 2 Ieškinio pagrindas grindžiamas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės suvaržymu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje, 25 straipsnio pažeidimu, 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo dėl Europos arešto orderio 4 straipsnio 5 dalies ir *Loi du 15 mai 2012 relative à l'application du principe de reconnaissance mutuelle aux peines ou mesures privatives de liberté prononcées dans un État membre de l'Union européenne* (2012 m. gegužės 15 d. Įstatymas dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo Europos Sąjungos valstybėje narėje paskirtoms laisvės atėmimo bausmėms ar su laisvės suvaržymu susijusioms priemonėms) 38 straipsnio 1 dalis.

Jame teigiama, kad konstatavęs, jog Europos arešto orderio privalomojo nevykdymo pagrindas taikytinas, nes yra rimtų priežasčių manyti, jog šio akto įvykdymas galėtų neigiamai paveikti ieškovo pagrindines teises, apeliacinės instancijos teismas negalėjo taikyti 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo 6 straipsnio 4 punkte nurodyto neprivalomo nevykdymo pagrindo pasekmių ir, kadangi kasatorius gyveno Belgijoje, nurodyti ten vykdyti laisvės atėmimo bausmę, kuri jam buvo paskirta išduodančiojoje valstybėje.

- 3 Pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 1 straipsnio 2 dalį valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

Iš 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU matyti, kad Europos arešto orderio mechanizmu siekiama, be kita ko, kovoti su prašomo perduoti asmens, esančio kitoje teritorijoje nei ta, kurioje jis įtariamas padaręs nusikalstamą veiką, nebaudžiamumu.

Be to, 2017 m. birželio 29 d. Sprendime C-579/15 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nusprendė, kad kompetentingas nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į visą vidaus teisės sistemą ir taikydamas joje pripažintus aiškinimo metodus, privalo aiškinti pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinės teisės nuostatas kuo labiau atsižvelgdamas į šio pagrindų sprendimo tekstą ir tikslą. Nagrinėjamu atveju tuo metu, kai buvo kreiptasi į Teisingumo Teismą, ši pareiga reiškė, kad atsisakius vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant, kad būtų perduotas asmuo, dėl kurio išduodančiojoje valstybėje narėje buvo priimtas galutinis teismo sprendimas, kuriuo jam skirta laisvės atėmimo bausmė, vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos privalėjo pačios užtikrinti veiksmingą šiam asmeniui skirtos bausmės vykdymą.

Vis dėlto pagal pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalį tai nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.

2003 m. gruodžio 19 d. įstatymo, kuriuo šis pagrindų sprendimas perkeltas į Belgijos teisę, 4 straipsnio 5 dalyje numatoma, kad Europos arešto orderį atsisakoma vykdyti, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad jis neigiamai paveiks atitinkamo asmens pagrindines teises, įtvirtintas Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje. Šis Europos arešto orderio nevykdymo pagrindas yra privalomas.

Galiausiai pagal to paties įstatymo 6 straipsnio 4 dalį, kuria į nacionalinę teisę perkelta pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis, Europos arešto orderį gali būti atsisakoma vykdyti, be kita ko, jeigu šis orderis buvo išduotas siekiant įvykdyti bausmę, kai prašomas perduoti asmuo yra ar gyvena Belgijoje, o kompetentingos Belgijos institucijos išipareigoja įvykdyti šią bausmę pagal Belgijos teisę. Tokiu atveju 2012 m. gegužės 15 d. įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad ikiteisminio tyrimo teismo sprendimu pripažįstama ir vykdoma teismo sprendime, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, nurodyta laisvės atėmimo bausmė arba su laisvės suvaržymu susijusi priemonė ir kad šis nuosprendis vykdomas pagal minėto 2012 m. gegužės 15 d. įstatymo nuostatas.

- 4 Šiame pagrinde keliamas klausimas, ar tuo atveju, kai Europos arešto orderį vykdančiosios valstybės teismai konstatavo, kad prašomo perduoti asmens perdavimo išduodančiajai valstybei atveju kiltų pavojus, jog bus pažeistos šio asmens pagrindinės teisės, ir šis pavojus negali būti pašalintas per pagrįstą terminą, ir kad dėl šios priežasties jie privalo atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, vis dėlto tie patys vykdančiosios valstybės teismai, siekdami išvengti prašomo perduoti asmens, gyvenančio kitoje teritorijoje nei ta, kurioje jis įtariamas padaręs nusikalstamą veiką, nebaudžiamumo, gali nuspręsti, kad pagal

nuostata, kuria į nacionalinę teisę perkelta pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis, reikia nurodyti Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje skirtą ir šiame orderyje nurodytą laisvės atėmimo bausmę vykdyti vykdančiojoje valstybėje narėje.

Kitaip tariant, ar konstatavus, kad yra pagrindas atsisakyti vykdyti minėtą Europos arešto orderį, draudžiama taikyti 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio 4 straipsnio 6 dalyje numatyto Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindo pasekmes?

- 5 Skirtingai nei byloje, kurioje priimtas minėtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas C-579/15, šioje byloje prieš konstatuojant, kad atitinkamas asmuo gyvena vykdančiojoje valstybėje ir kad reikia taikyti pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytą Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindą, buvo padaryta išvada, kad perdavus šį asmenį išduodančiajai valstybei kiltų grėsmė, kad bus pažeistos jo pagrindinės teisės, todėl reikia taikyti privalomo nevykdymo pagrindą, numatytą 2003 m. gruodžio 19 d. įstatymo 4 straipsnio 5 punkte.

Į pirmiau išdėstytą klausimą bus galima atsakyti tik išaiškinus 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 4 straipsnio 6 dalį.

Taigi reikia, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnio trečia pastraipa, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui rezoliucinėje dalyje išdėstytą klausimą.

- 6 Kadangi 2023 m. rugsėjo 12 d. ikiteisminio tyrimo teisėjas išleido kasatorių į laisvę laikydamasis sąlygų, kuriomis ribojama jo laisvė išvykti bei atvykti ir, be kita ko, jam draudžiama vykti į užsienį, t. y. sprendimo, kurio pasekmės truks tol, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo, ir tiek, kiek atsakymas į pateiktą klausimą turi lemiamą reikšmę šiuo atžvilgiu, Kasacinis Teismas prašo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo apsvarstyti galimybę taikyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnio paskutinėje pastraipoje ir 2012 m. rugsėjo 25 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 7 Pagrindo nagrinėjimas sustabdomas, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl toliau pateikto klausimo.

TUO REMDAMASIS

KASACINIS TEISMAS

Sustabdo bylos nagrinėjimą, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atsakys į šį prejudicinį klausimą:

Jeigu Europos arešto orderį vykdančios valstybės narės teismai nustato, kad prašomo perduoti asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei atveju kyla pavojus, jog bus pažeistos šio asmens pagrindinės teisės, susijęs su užsienyje paskirtos bausmės vykdymu, todėl reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, ar, pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 4 straipsnio 6 dalį, kai šie vykdančiosios valstybės narės teismai konstatuoja, kad prašomas perduoti asmuo gyvena pastarojoje valstybėje, jiems leidžiama vėliau nuspręsti, kad pagal nuostatą, kuria į nacionalinę teisę perkelta pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis, reikia Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje skirtą ir šiame orderyje nurodytą laisvės atėmimo bausmę vykdyti vykdančiojoje valstybėje narėje?

<...>

<...> [data ir parašai]

DARBINIS VERTINIMAS